

2023

TØNDER
KOMMUNE

§16a – **Tillæg til miljøgodkendelse af husdyrbrug**
Grøngårdvej 24, 6270 Tønder

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning	2
AFGØRELSE OM TILLÆG TIL MILJØGODKENDELSE	3
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	4
A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD	4
B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE	5
1) Indretning og drift af anlæg	5
Stald og anlæg.....	5
Gødningsopbevaring og -håndtering.....	6
2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer	6
3) Forbindelse til andre husdyrbrug	6
4) Lokalisering og landskab	6
5) Ammoniak	6
Ammoniakfølsom natur (kategori 1, 2 og 3).....	6
Natura 2000-områder	7
Naturbeskyttelseslovens § 3	7
6) Lugt	7
7) Øvrige emissioner og gener	8
8) Reststoffer, affald og naturressourcer	8
9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak	8
10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger:	9
ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER	9
Bilag I arter	9
Bilag IV arter	9
VILKÅR	10
Ammoniak	11
Landskabelige hensyn	11
Vilkår der ophæves i godkendelsen fra 2018.....	11
HØRINGER	12
KLAGEVEJLEDNING	12

Indledning

Koos Kluin har den 4. marts 2022 søgt om tillæg til miljøgodkendelse på ejendommen Grøngårdvej 24, 6270 Tønder.

Tillægget til miljøgodkendelse bygger på oplysningerne i ansøgningen (skema nr. 232519) med tilhørende bilag.

Tillægget indeholder først en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af ejendommen herunder afsnit der vedrører husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne. Derefter er der et afsnit der indeholder et ikke-teknisk resume der beskriver konsekvenserne for mennesker og miljø. Til sidst er vilkårene for afgørelsen.

Ved forhold der ikke er omtalt i dette tillæg til miljøgodkendelse henvises til miljøgodkendelsen fra 2018.

Der gives 6 års frist for fuld udnyttelse af tillægget til miljøgodkendelse.

Historik

Ejendommen har en § 16a miljøgodkendelse fra 2018.

Tillæg til miljøgodkendelse § 16a – 2023

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt fordi der ønskes opført en tilbygning til eksisterende velfærdsstald og fordi der ønskes ændret på produktionsarealerne i eksisterende stalde. Ansøger ønsker endvidere mulighed for at opstille kalvehytter på møddingspladsen.

I forbindelse med godkendelsen fra 2018 fik ansøger lov til at etablere en ny gyllebeholder på ca. 3000 m³ evt. med overdækning. Denne er endnu ikke opført og den tages derfor med i ansøgningen igen.

AFGØRELSE OM TILLÆG TIL MILJØGODKENDELSE

Tønder Kommune meddeler 10.01.2023 tillægsgodkendelsen til husdyrbruget på Grøngårdvej 24 med de stillede vilkår.

Tillægget til miljøgodkendelse er meddelt jf. § 16a i husdyrloven¹. Vurderinger og vilkårsfastsættelse er foretaget efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² og husdyrgødningsbekendtgørelsen³.

Samlet produktionsareal (det staldareal hvor dyrene kan afsætte gødning):

1490 m² produktionsareal sengestald med fast gulv til alle typer kvæg.

570 m² produktionsareal spaltegulv med kanal bagskyl eller ringkanal til alle typer kvæg.

1070 m² produktionsareal sengestald med fast drænet gulv med skraber og ajleafløb til alle typer kvæg.

495 m² produktionsareal dybstrøelse til alle typer kvæg.

98 m² produktionsareal dybstrøelse til kalve (0-6 mdr.)

Samlet gødningsareal:

1.495 m² gødningsareal til flydende husdyrgødning.

240 m² areal til fast husdyrgødning.

Ændringer i forhold til godkendelsen fra 2018:

- Ny tilbygning til eksisterende kostald.
- Ændring af produktionsarealer i eksisterende bygninger
- Mulighed for at opstille kalvehytter på eksisterende møddingsplads.
- Etablering af ny gyllebeholder (beholder godkendt i 2018 er ikke opført).
- Udvidelse af plads til kalvehytter

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det at de nye bygninger er erhvervsmæssigt nødvendige for landbrugsdriften på ejendommen.

Tilladelsen bygger på ansøgning nr. 218377 version 2 indsendt via husdyrgodkendelse.dk.

Det er Tønder Kommunes vurdering, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen. Herunder, at husdyrbruget kan drives på stedet under hensyn til omgivelserne, og ikke vil påvirke Natura 2000 områder eller ødelægge plantearter, yngle- eller rasteområder for bilag IV arter.

Afgørelsen kan skriftligt påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet jf. vejledning sidst i tilladelsen.

Flemming Refsgaard
Miljømedarbejder

Kvalitetssikring:
Dorte Fabrin
Miljømedarbejder

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 01-05-2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² Bekendtgørelse nr. 2225 af 27. november 2021 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

³ Bekendtgørelse nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning.

MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING

A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD

1)Bedriftsoplysninger:

Grøngårdvej 24, 6270 Tønder
Ejendomsnr.: 5500016228
CVR: 35420665
CHR: 50109

2)Kontaktoplysninger:

Koos Kluin
Grøngårdvej 24, 6270 Tønder
Mobil: 23830921
E-mail: kknijbr@hotmail.com

3)Rådgiver:

Louise H. Riemann - LHN
Tlf.: 73642915
E-mail: lhr@lhn.dk

4)Andre husdyrbrug der drives sammen med det ansøgte

Ingen med miljømæssig samdrift.

B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE

1) Indretning og drift af anlæg

Stald og anlæg

Oplysninger om ejendommens indretning og drift fremgår af nedenstående figur og tabel.

Figur: Placering af stald og gødningsanlæg mv.

Staldafsnit	Stald m ²	Produktionsareal, staldsystem og dyretype	
A. Kostald	2136	570 m ² sengestald med spalter (bagskyl el. ringkanal) til alle typer kvæg	
		740 m ² sengestald med fast gulv til alle typer kvæg	
		225 m ² dybstrøelse til alle typer kvæg	
B. Velfærdsstald	1015	750 m ² sengestald med fast gulv til alle typer kvæg	
		35 m ² dybstrøelse til alle typer kvæg	
C. Ny stald	1023	900 m ² sengestald fast drænet gulv med skraber og ajlefløb til alle typer kvæg.	
D. Plads til kalvehytter	98	98 m ² dybstrøelse til kalve (0-6 mdr.)	
N. Tilbygning	226	170 m ² sengestald fast drænet gulv med skraber og ajlefløb til alle typer kvæg.	
		35 m ² dybstrøelse til alle typer kvæg	
O. Mødding/kalveplads	288	200 m ² dybstrøelse til alle typer kvæg	
Opbevaringslagre		Lagertype/gødningstype	Areal m ²
Gyllebeholder 670 m ³		Flydende	210 m ²
Gyllebeholder 1488 m ³		Flydende	509 m ²
Ny gyllebeholder 3000 m ³		Flydende	776 m ²
Møddingsplads 289 m ²		Fast gødning fra kvæg, heste, får og geder	240 m ²

Tabel: Ansøgt drift

Produktionsarealer

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 - side 6-12

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår til produktionsarealernes udformning og maximale størrelse. På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det at der er redegjort tilstrækkeligt for produktionsarealerne i 8-årsdrift, i nudrift og i ansøgt drift.

Gødningsopbevaring og -håndtering

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 - side 13-14

Tønder Kommune vurderer:

Det fremgår af ansøgers kapacitetsberegning at der er kapacitet til opbevaring af gylle og dybstrøelse.

I godkendelsen fra 2018 er der stillet vilkår til opbevaring og håndtering af gylle og dybstrøelse. Den nye gyllebeholder er ansøgt uden fast overdækning og med samme placering som ansøgt i godkendelsen fra 2018. Der stilles derfor kun vilkår til farvevalg ved eventuel teltoverdækning.

Vi vurderer, at der med ansøgers redegørelse og de stillede vilkår er taget tilstrækkelig hensyn til omkringboende, så gødningshåndtering og opbevaring ikke er til væsentlig gene for omgivelserne.

2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 - side 15

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det, at der er redegjort tilstrækkeligt for de bygningsmæssige ændringer.

3) Forbindelse til andre husdyrbrug

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 - side 15

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger er der ikke miljømæssig forbindelse til andre husdyrbrug.

4) Lokalisering og landskab

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 - side 15-16

Tønder Kommune vurderer:

Alle afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 7 og 8 er overholdt.

Der stilles vilkår til placering, udformning og materialevalg ved etablering af de nye bygninger. Der stilles endvidere vilkår om at en eventuel teltoverdækning skal være lysegrå.

Det vurderes at de stillede vilkår til placering, materialer og farver sikrer, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes og at det nye byggeri ikke vil virke forstyrrende i landskabet.

5) Ammoniak

Ammoniakfølsom natur (kategori 1, 2 og 3).

Nærmeste kategori 1 natur, som omfatter ammoniakfølsomme naturtyper inden for habitatområder, ligger ca. 7,3 km øst-sydøst for Grøngårdsvej 24.

Det drejer sig om en hede ved Hovmosevej. Der er foretaget en beregning af ammoniaknedfaldet (depositionen) på dette område, som viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget udgør 0,0 kg N ha/år.

Nærmeste kategori 2 natur, som omfatter ammoniakfølsomme naturtyper uden for habitatområder, ligger ca. 5 km nordøst fra anlægget. Det er "Brøggelmose" der er en nedbrudt højmose. Der er foretaget en beregning af ammoniak depositionen på dette område, som viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget udgør 0,0 kg N/ha/år, hvilket er mindre end husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens afskæringskriterie på maksimalt 1,0 kg N ha/år.

Nærmeste kategori 3 natur, ligger ca. 1,2 km øst-sydøst for anlægget. Kategori 3 natur omfatter øvrige ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1 eller 2. Det er bl.a. heder, moser og overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove. Der er foretaget en beregning af ammoniakdepositionen på dette område, som viser at merdepositionen fra husdyrbruget ikke overstiger de lovmæssige 1,0 kg N ha/år.

Natura 2000-områder

Vindved Kanal ca. 900 meter øst for ejendommen er udpeget som EF-habitatområde og er dermed Natura2000-område.

Beregninger viser, at ammoniakdepositionen vil stige med ca. 0,1 kg N/ha/år, så den samlede ammoniak deposition vil udgøre ca. 0,4 kg N/ha/år som følge af udvidelsen. Kanalen vurderes ikke at være følsom overfor ammoniakdeposition.

Vi vurderer på den baggrund, at det ansøgte projekt ikke kan få negativ virkning på Natura 2000 området, herunder de arter og naturtyper, som området er udpeget for at beskytte.

Tønder Kommune konkluderer, at det efter habitatbekendtgørelsen ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering.

Naturbeskyttelseslovens § 3

Indenfor en afstand af 1000 m til husdyrbruget ligger 3 søer som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Det fremgår af beregninger i ansøgningssystemet at ingen af søerne vil modtage en merdeposition på over 1,0 kg.

Det ansøgte projekt vurderes på den baggrund ikke at give anledning til tilstandsændringer af naturområdet.

6) Lugt

Der er foretaget en beregning af lugtgeneafstanden:

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Elhjemvej 3	0	FMK	107,4	107,4	535,4	Ja
 Stenvej 2	0	NY	283	283	2192,1	Ja
 Jøjsing, Hostrup	0	NY	426,8	426,8	2668,8	Ja
 Tønder	0	NY	426,8	426,8	4316,8	Ja

Tabel: Lugtberegning

Beregningerne viser, at lugtgenekriteriet er overholdt.

Ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af lugtbeskyttelsen.

Tønder Kommune vurderer:

I miljøgodkendelsen fra 2018 er der stillet vilkår der begrænser lugtgenerne fra husdyrbruget.

Under forudsætning af, at vilkårene overholdes, vurderer vi, at der er taget tilstrækkelige hensyn til de omkringboende.

7) Øvrige emissioner og gener

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 22-25

Tønder Kommune vurderer:

I godkendelsen fra 2018 er der stillet vilkår der begrænser generne fra støj, støv, fluer, transport, vibrationer, skadedyr, lys mv. samt vilkår om forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger.

Det vurderes at de vilkår der er stillet i godkendelsen fra 2018 er tilstrækkelige til at sikre de omkringboende mod væsentlige gener.

8) Reststoffer, affald og naturressourcer

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 25-28:

Tønder Kommune vurderer:

Dette tillæg til miljøgodkendelse vurderes ikke at medføre væsentlige ændringer af husdyrbrugets affaldsproduktion, de forventede reststoffer og brugen af naturressourcer.

Det vurderes at de vilkår der er stillet i godkendelsen fra 2018 er tilstrækkelige til at sikre forsvarlig brug af naturressourcer og en ordentlig håndtering af affald og reststoffer.

9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 28:

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune har fastlagt et BAT-emissionsniveau på 5299 kg N/år ud fra bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Det fremgår af ansøgningen, at den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget bliver 5299 kg N/år.

BAT fastholdes ved, at der stilles vilkår om indretning, udformning og drift af staldsystemerne.

Tønder Kommune vurderer på den baggrund at BAT er overholdt.

10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger:

Uændret i forhold til godkendelsen fra 2018 – dvs. ingen grænseoverskridende virkninger.

ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER

Bilag I arter

Husdyrbrugets anlæg ligger ikke i fuglebeskyttelsesområde. Nærmeste fuglebeskyttelsesområde ligger ca. 2 km mod sydøst. Det vurderes, alene på grund af afstanden, at projektet på Grøngårdvej 24 ikke vil kunne påvirke bilag I-arter.

Bilag IV arter

Der foreligger ikke konkrete feltobservationer af bilag IV-arter i projektområdet eller i den umiddelbare nærhed. Der er ikke indberettet observationer til www.naturdata.dk om observationer i projektområdet eller dets umiddelbare nærhed.

Tønder Kommune vurderer, at projektet ikke vil have en negativ indflydelse på de forskellige bilag IV-arter, da der ikke ændres på vandhuller eller andre potentielle levesteder. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus.

Det vurderes på den baggrund, at projektet ikke vil medføre, at yngle- og rasteområder for bilag IV arter beskadiges eller ødelægges.

VILKÅR

Når tillægget tages i brug skal vilkårene overholdes. Tillægget til miljøgodkendelse meddeles på følgende vilkår:

- 01 Det tilladte produktionsareal må maksimalt være som angivet i nedenstående tabel. Staldsystem og dyretypen skal være som angivet i tabellen (placering fremgår af figuren med situationsplan under tabellen).

Staldafsnit	Stald m ²	Produktionsareal, staldsystem og dyretype	
A. Kostald	2136	570 m ² sengestald med spalter (bagskyl el. ringkanal) til alle typer kvæg	
		740 m ² sengestald med fast gulv til alle typer kvæg	
		225 m ² dybstrøelse til alle typer kvæg	
B. Velfærdsstald	1015	750 m ² sengestald med fast gulv til alle typer kvæg	
		35 m ² dybstrøelse til alle typer kvæg	
C. Ny stald	1023	900 m ² sengestald fast drænet gulv med skraber og ajlefløb til alle typer kvæg.	
D. Plads til kalvehytter	98	98 m ² dybstrøelse til kalve (0-6 mdr.)	
N. Tilbygning	226	170 m ² sengestald fast drænet gulv med skraber og ajlefløb til alle typer kvæg.	
		35 m ² dybstrøelse til alle typer kvæg	
O. Mødding/kalveplads	288	200 m ² dybstrøelse til alle typer kvæg	
Opbevaringslagre		Lagertype/gødningstype	Areal m ²
Gyllebeholder 670 m ³		Flydende	210 m ²
Gyllebeholder 1488 m ³		Flydende	509 m ²
Ny gyllebeholder 3000 m ³		Flydende	776 m ²
Møddingsplads 289 m ²		Fast gødning fra kvæg, heste, får og geder	240 m ²

Figur: Situationsplan

- 02 Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af tillægsgodkendelsen.

Stalde og anlæg

- 03 Nye bygninger og anlæg skal placeres som angivet på situationsplanen i vilkår 01.
- 04 Staldene skal indrettes med det staldsystem der fremgår af vilkår 01 og med et produktionsareal der ikke overstiger det areal der er angivet i vilkår 01.
- 05 Maximalt 170 m² af produktionsarealet i den nye tilbygning skal etableres med faste drænede gulve med skraber og ajlefløb. Lysningsarealet til ajlefløb/gylleopsamling må maksimalt udgøre 5 % af gulvarealet. Gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1,0 % mod gulvmidte.
- 06 Den nye gyllebeholder må opføres med et overfladeareal på maksimalt 776 m².

Ammoniak

- 07 I den nye tilbygning med faste drænede gulve skal der foretages automatiske skrabninger af gangarealet mindst hver anden time. Skraberne skal være forsynet med timer.

Landskabelige hensyn

- 08 Nye bygninger skal opføres i afdæmpede farver og ikke reflekterende materialer, der svarer til farverne på de eksisterende bygninger.
- 09 Såfremt den nye gyllebeholder overdækkes skal teltdugen være lysegrå.

Vilkår der ophæves i godkendelsen fra 2018

Vilkår 1 ophæves og erstattes med vilkår 01 i denne tillægsgodkendelse. (præciseres pga. ændringerne)

Vilkår 6 ophæves og erstattes med vilkår 06 (ikke relevant)

Vilkår der ophæves fremgår af vilkårskataloget i bilag 2

HØRINGER

Høring af parter, naboer og andre berørte

Tønder Kommune vurderer, at det alene er ansøger, der skal høres i sagen.

Tønder Kommune skal derudover orientere naboer om sagen.

Naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Naboer skal orienteres, med mindre kommunen skønner, at afgørelsen har underordnet betydning for naboen.

Husdyrbruget har en nabo på Grøngårdvej 26 ca. 500 meter fra husdyrbrugets anlæg. Det vurderes at afgørelsen har underordnet betydning for naboen fordi beboelsen ligger uden for lugtkonsekvenszonen på 438 m. Naboen vil derfor ikke blive orienteret.

Partshøringen har ikke givet anledning til bemærkninger.

KLAGEVEJLEDNING

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Bemærk at klagenævnet 1. februar 2017 har skiftet navn, så der kan være flere steder, hvor det stadig står navngivet som Natur- og Miljøklagenævnet. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. som privatperson og 1.800 kr. som virksomhed eller organisation. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest tirsdag den 7. februar 2023.

Du kan vælge at få denne afgørelse prøvet ved domstolen. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i tilladelsen eller helt at ophæve tilladelsen. Hvis tilladelsen udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

Bilag

Bilag 1: Miljøkonsekvensrapport fra ansøger

Bilag 2: Vilkårskatalog

Miljøkonsekvensrapport til § 16a

Grøngårdvej 24, 6270 Tønder

Tillæg til eksisterende miljøgodkendelse

Ændring i eksisterende staldanlæg og tilbygning

Skema 232519 i Husdyrgodkendelse.dk

Indsendt 20. december 2022 (Version 2)

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)

Ansøger og ejer	Koos Kluin, Grøngårdvej 24, 6270 Tønder, Mobil: 23830921, Mail: kknijbr@hotmail.com
Husdyrbrugets adresse	Grøngårdvej 24, 6270 Tønder
CVR-nummer	35420665
CHR-nummer	
Kommune	Tønder
Ejendomsnummer	5500016228
Matrikel-nr.	21 – Sæd, Ubjerg
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Grænsevejen 131, Bylderup-Bov
Biaktiviteter	Nej
Ansøgningskema	232519
Konsulent	Louise H. Riemann, cand. scient. landskabsforvaltning Tlf.: 73642915 og e-mail: lhr@lhn.dk Miljø- og naturrådgiver hos: LHN, Industriparken 1, 6360 Tinglev CVR-nr. 16342718 (Kompetent ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten)
Ansøgning indsendt første gang	4. marts 2022

Forord/Læsevejledning

Denne rapport er en miljøkonsekvensrapport/ansøgning om tillæg til eksisterende miljøgodkendelse efter § 16a. Rapporten beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Matrikel: 21 – Sæd, Ubjerg, Grøngårdvej 24, 6270 Tønder.

Da ejendommen allerede har en miljøgodkendelse efter § 16a beskriver denne miljøkonsekvensrapport som udgangspunkt kun de ændringer der sker på ejendommen ift. de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved ejendommens produktion og den ansøgte ændring i dyreholdet. Rapporten indeholder en beskrivelse af husdyrbruget og det ansøgte samt under hvert afsnit en vurdering af de væsentlige indvirkninger på miljøet. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Miljøkonsekvensrapporten dækker alle oplysningskrav efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen¹ og er opbygget ud fra Miljøstyrelsens forslag til en skabelon. De angivne parenteser med bogstaver og tal henviser til oplysningskravene jf. bilag 1 i bekendtgørelsen.

Til miljøkonsekvensrapport er der indsendt bilag med oversigtskort over ejendommen, staldtegninger/skitser med opgørelse af produktionsarealer og en fuldmagt fra ansøger. Endvidere genereres der en pdf af ansøgningskema 232519.

---

¹ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr. 718 af 08/07/2019

Indhold

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)	2
1 Indledning.....	6
2 Ikke teknisk resumé.....	6
3 Husdyrbruget og det ansøgte.....	7
3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, B5, E1a, F1a, F1b)	8
3.1.1 Stald- og opbevaring.....	8
3.1.1 Dyrehold	10
3.1.2 Produktionsarealer	10
3.1.3 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning.....	12
3.1.4 Drift af anlægget.....	14
3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, E1c, F1b)	15
3.2.1 Produktionsmæssig sammenhæng med andre landbrug (A5, B3, E1c)	15
3.3 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, C1c, F1a)	15
3.3.1 Generelle afstandskrav (B4)	15
3.3.2 Bygningsmæssige ændringer i forhold til landskab (B2, E1a, F1a, F2)	16
3.3.3 Kommunen vurderer, Bilag IV arter (B5, D1c).....	16
3.4 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, E1c).....	17
3.4.1 Naturpunkter (B5, E1b)	18
3.5 Lugtemission (B6, B4, E1b, E1c, F4).....	21
3.5.1 Kumulation til naboer (B6, D1b).....	22
3.6 Øvrige emissioner og gener (B7, D1b, D1c, F2, F3, F4)	22
3.6.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c).....	22
3.6.2 Støv (B7, E1b, F1d, F5c)	23
3.6.3 Lys (B7, E1b, F1d, F4c)	23
3.6.4 Emission af vibrationer fra ejendommen (F5c):.....	23
3.6.5 Varmeemission (F5c).....	23
3.6.6 Strålingsemission (F5c).....	23
3.6.7 Skadedyr (B7)	23
3.6.8 Transporter (B7)	23
3.7 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, E1c, F1c, F1d, F5f).....	25
3.7.1 Døde dyr (B8, F1c).....	25

3.7.2	Affald (B8, F1c)	25
3.7.3	Olie- og kemikalier (B7, B8, F1c).....	25
3.7.4	Råvare (B7, F1c).....	25
3.7.5	Energiforbrug (B8, F1c).....	26
3.7.6	Vandforbrug (B8, F1c)	27
3.7.7	Spildevand og restvand (B7, F1d).....	28
3.8	Forurenings- og gene begrænsende tiltag (B7, E1c)	28
3.9	BAT-ammoniakemission (B9, C2, E1c).....	28
3.10	Grænseoverskridende virkninger (B10, E1c).....	29
3.11	Påvirkning af jordarealer og jordbund (E1c)	29
3.12	Andet om befolkningen og menneskers sundhed (E1c)	29
3.13	Alternative løsninger (E1d).....	29
3.14	Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5	29
3.15	Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker mv. jf. § 4 stk. 6 nr. 6.....	30
3.16	Oplysninger om konsulenten	30
4	Konklusion	30
5	Bilag	32
5.1	Situationsplan.....	32
5.2	Afløbsplan.....	32
5.3	Skitser med produktionsarealer	32
5.4	Beredskabskort.....	32
5.5	Overslag opbevaringskapacitet	32
5.6	Fuldmagt.....	32

1 Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport/ansøgning om tillæg til eksisterende §16a-miljøgodkendelse fra 2018 beskriver en ændring af produktionsarealerne indenfor eksisterende bygninger samt en tilbygning på B. Velfærdsstald mod vest på ca. 7,5 m x 38 m (ca. 285 m²) samt godkendelse til et produktionsareal på eksisterende møddingsplads. Ejendommen er ejet af Koos Kluin, Grøngårdvej 24, 6270 Tønder, som ligeledes er ansøger på denne ansøgning.

Godkendelsen anses nødvendig for ejendommens drift, idet det er nødvendigt at optimere ejendommens indtjening, for at kunne overleve i branchen. Fri produktion på staldenes produktionsarealer vil gøre det nemmere at udnytte staldanlæggene optimalt og udvidelsen vil fremtidssikre bedriften.

Beskyttelsesniveauerne for ammoniak til kategori 1,2 og 3 naturen samt BAT og lugt er overholdt.

Denne rapport er opdelt i fem kapitler, der ses i indholdsfortegnelsen.

2 Ikke teknisk resumé

Der søges om tillæg til eksisterende miljøgodkendelse efter § 16a i Lov om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug for ejendommen Grøngårdvej 24, 6270 Tønder, da ammoniakemissionen fra ejendommen er over 3500 kg NH₃-N/år. Den nuværende godkendelse er fra 2018 og i december 2014 er der lavet en velfærdsudvidelse via anmeldelse.

En stor del af ændringen kommer til at foregå i eksisterende bygninger hvor der rykkes rundt på produktionsarealerne i forbindelse med at der indsættes to malkerobotter på ejendommen. Derudover ønsker ansøger at lave en tilbygning på B. Velfærdsstald mod vest på ca. 7,5 m x 38 m (ca. 285 m²) samt godkendelse til et produktionsareal på eksisterende møddingsplads (ca. 200 m²). I forbindelse med godkendelsen fra 2018 fik ansøger lov til at etablere en ny gyllebeholder på ca. 3000 m² evt. med overdækning. Denne er endnu ikke opført og den tages derfor med i ansøgningen igen.

Produktionsarealet i den eksisterende **kostald (A)** er ca. 570 m² med senge og spalter og ca. 890 m² med senge og fast gulv samt et areal på ca. 75 m² med dybstrøelse. Ved ombygningen af stalden falder arealet med senge og fast gulv med ca. 150 m² til ca. 740 m² og arealet med dybstrøelse stiger til ca. 225 m². Der søges til flexgrupperne hhv. "alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)", "Sengestald med fast gulv" og "alle kvæg; Dybstrøelse", så der frit kan vælges mellem dyrene indenfor disse dyregrupper.

Produktionsarealet i **Velfærdsstalden (B)** er på ca. 400 m² på dybstrøelse og ca. 385 m² med senge. Ved ombygningen falder arealet med dybstrøelse med ca. 365 m² til ca. 35 m² og arealet med senge og fast gulv stiger tilsvarende til ca. 750 m² (selv gulvet ændres ikke). Der søges til flexgrupperne hhv. "alle kvæg; dybstrøelse" og "Alle kvæg; Fast gulv", så der frit kan vælges mellem dyrene indenfor disse dyregrupper.

Produktionsarealet i **Ny stald (C.)** er ca. 900 m² i senge på fast drænet gulv med skraber og ajlefløb. Dette ændres ikke ved denne ansøgning. Der søges til flexgruppen "Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb", så der frit kan vælges mellem dyrene indenfor denne dyregruppe.

Produktionsarealet på **Plads til kalvehytter (D)** udvides fra ca. 48 m² til ca. 98 m² på dybstrøelse. Der søges til "kalve, (under 6 mdr.).

Produktionsarealet i **tilbygning (N)** bliver ca. 35 m² på dybstrøelse og ca. 170 m² med senge og fast drænet gulv. Der søges til flexgrupperne hhv. "alle kvæg; dybstrøelse" og "Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb", så der frit kan vælges mellem dyrene indenfor disse dyregrupper.

Produktionsarealet på **Mødding/Kalveplads (O.)** bliver ca. 200 m² på dybstrøelse. For at få så meget fleksibilitet ind på ejendommen som muligt søges der til Der søges til "Alle kvæg; dybstrøelse"

Ansøgningen er indsendt med skemanummer: 232519

Den samlede ammoniakemission stiger fra 2593,3 kg NH₃-N/år i 8-års drift til 4417,4 kg NH₃-N/år i nudrift og 5299,1 kg NH₃-N/år i ansøgt drift.

Ejendommen overholder alle afstandskrav i husdyrlovens § 6 og § 8 på nær afstandskravet til markvandsboring fra eksisterende A. Kostald hvilket der er givet dispensation til ved tidligere godkendelse.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen.

Ejendommen overholder også alle krav ift. implementering af de bedste teknikker i staldanlæg, håndtering af gylle, affald, skadedyrsbekæmpelse mm.

Det er desuden ansøgers samlede vurdering, at det ansøgte projekt:

- Overholder alle beskyttelsesniveauer for ammoniak og lugt.
- Anvendelse af de bedste teknikker
- Ikke påvirker Natura 2000 væsentligt
- Ikke vil have indflydelse på planter eller dyr omfattet af bilag IV, artsfredning eller rødlistet
- Ikke vil have væsentlig virkning på de landskabelige værdier.
- Ikke vil have væsentlig indflydelse på klima
- Ikke vil påvirke menneskers sundhed.

3 Husdyrbruget og det ansøgte

I dette kapitel beskrives og vurderes husdyrbrugets indretning og drift, husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak, lugt, støj, rystelser, støv, lys, skadedyr, transport, affald og forbrug af ressourcer.

3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, B5, E1a, F1a, F1b)

Der ændres i indretningen i de eksisterende staldanlæg jf. skitse med produktionsarealer bilag 5.3 lige som der opføres en tilbygning til velfærdsstalden. Ellers Ingen ændringer ift. miljøgodkendelse fra 2018

3.1.1 Stald- og opbevaring

Placering af det eksisterende staldanlæg, opbevaringsanlæg og øvrige bygninger fremgår af situationsplanen i Bilag 5.1 og figur 1 og den tilhørende tabel 1. En principskitse af tilbygningen kan ses i figur 2.

Figur 1: Husdyrbrugets stalde og opbevaringsanlæg. Kort fra Husdyrgodkendelse.dk

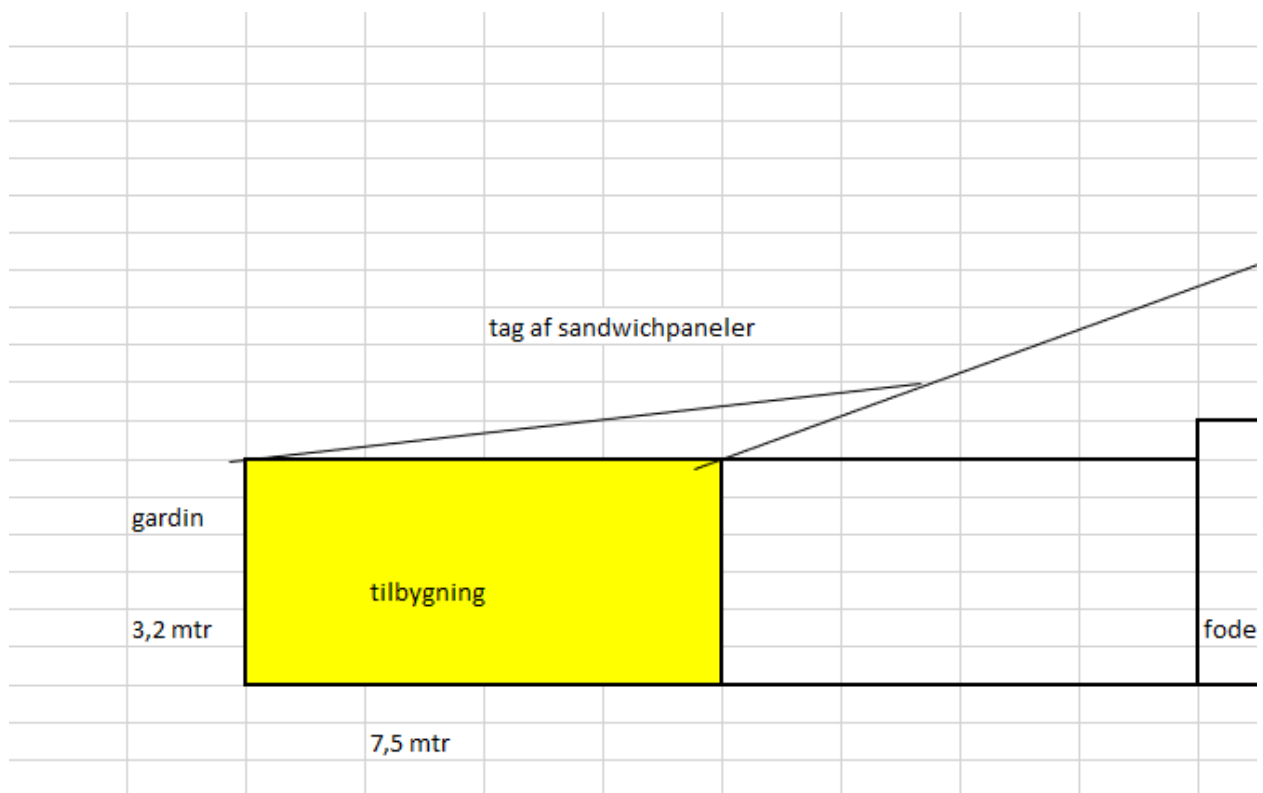
Tabel 1: Oversigt over bygninger og opbevaringsanlæg:

Bygnings nr.	Bygning	Opførelses år	Areal [m ²]	Taghældning [grader]	Sidehøjde [m]	Bygnings højde [m]	Diverse
A	Kostald	1999/2006 ²	Ca. 2131 m ² jf. BBR.	22 °	Ca. 3	Ca. 9	Hvide blikplader samt gråt eternittag.
B	Velfærdsstald	2014	Ca. 1015,2 m ² jf. tegning	22 °	Ca. 3,25	Ca. 10	Hvide blikplader samt gråt eternittag.

² Tilbygget

C	Ny stald		Ca. 1023 m ²	22 °	Ca. 3,25	Ca. 11	Hvide blikplader samt gråt eternittag.
D	Plads til kalvehytter (ny)		Ca. 48 m (4 m x 12 m) udvides til ca. 98 m ² (ca. 7,5mx13m)				Beton med afløb til gylle
E	Halmlade	1978	Ca. 320 m ² jf. BBR	22 °	Ca. 3	Ca. 5	Røde blikplader samt gråt eternittag.
F	Værksted/lager	1965	320 m ² jf. BBR passer dog ikke med luftfoto, men der er blevet revet noget ned.	22 °	Ca. 2,5	Ca. 4	Røde mursten samt gråt eternittag.
G	Stuehus	1965	162 jf. BBR	22 °	Ca. 2,5	Ca. 4	Røde mursten samt gråt eternittag.
H	Plansiloanlæg	?	Ca.2300 m ² . Står ikke i BBR			Ca. 1,5 m	Støbt beton og beton elementer med afløb beholder hvorfra overfladevand kan sprinkles ud – der kan pumpes til gyllebeholder
I	Gyllebeholder (Gylle)	1994	670 m ³ jf. BBR			4 m	Grå beton elementer
J	Gyllebeholder (Gylle)	1999	1488 m ³ står ikke i BBR			4 m	Grå beton elementer
K	Mødding	Før 1995	Ca. 288 m ³ . Står ikke i BBR				Støbt betonplads med afløb til ajlebeholder på ca. 50 m ³
L	Ny gyllebeholder		3000 m ³			4 m	Grå beton elementer
M	Plansilo 2018 Randzone Beton i græs mellem siloer 2 ny siloer	2018	Ca.2320 m ² (ca. 3 x 70 m =210 m ²) (ca. 3,5 x 63 m =220,5 m ²) (ca. 30 x 63 m =1890 m ²)				Støbt beton og beton elementer med afløb beholder hvorfra overfladevand kan sprinkles ud – der kan pumpes til gyllebeholder

N	Tilbygning		Ca.285- m2 (7,5mx38 m)	15 °	Ca. 3,2	Ca. 4 m	Hvide blikplader, gardiner samt gråt eternittag.
O	Mødding/Kalv eplads		Eksisteren de mødding ca. 288 m2				Eksisterende støbt betonplads med afløb til ajlebeholder på ca. 50 m3

Figur 2: Principskitse tilbygning

3.1.1 Dyrehold

I miljøgodkendelsen fra 2018 blev der regnet med et dyrehold på ca. 250 køer 250 kvier, lille race. Dette forventes at stige til ca. 300 køer og 300 kvier, lille race, ved denne ansøgning.

3.1.2 Produktionsarealer

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for før og efter situationen for husdyrbruget. Der skal desuden foretages beregninger for husdyrproduktionen for 8 år siden. Derfor skal 8 årsdriften og nudriften fastsættes.

Produktionsarealerne er for køer og kvier opgjort på baggrund af skitser lavet af ansøger. Der er ikke medsendt skitse for D. Plads til kalvehytter og O Mødding/Kalveplads, da hhv. hele arealet og ca. 2/3 af arealet er ansøgt som produktionsareal for at give noget fleksibilitet.

Staldskitserne er vedhæftet ansøgningen som bilag 5.3

8-års drift

Tager udgangspunkt i produktionsarealet som det var i VVM-Screeningen fra 2006, da der knap er gået 8 år siden anmeldelsen af veldfærdsstalden i 2014.

Areal og dyretyper fremgår af Tabel 2.

Tabel 2: Stalde, dyretype og produktionsarealer på Grøngårdvej 24 i 8-års drift. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

8 års drift						
A. Kostald	2136	Naturlig ventilation	3 m	(#488229) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med fast gulv	0	890
				(#488227) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	570
				(#488225) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	75
Sum						1535

Nudrift

Tager udgangspunkt i produktionsarealet i miljøgodkendelsen fra 2018.

Areal og dyretyper fremgår af Tabel 3.

Tabel 3: Stalde, dyretype og produktionsarealer på Grøngårdvej 24 i 8-års drift. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Nudrift						
A. Kostald	2136	Naturlig ventilation	3 m	(#488228) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med fast gulv	0	890
				(#488226) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	570
				(#488224) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	75
B. Velfærdsstald	1015	Naturlig ventilation	3 m	(#488233) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	400
				(#488232) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med fast gulv	0	385
C. Ny stald	1023	Naturlig ventilation	3 m	(#488240) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	0	900
D. Plads til kalvehytter	48	Naturlig ventilation	3 m	(#488241) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	48
Sum						3268

Ansøgt drift

I ansøgt drift tages der udgangspunkt i de vedhæftede skitser, der viser hvordan produktionsarealer vil være fordelt efter ombygningen samt tilbygning.

Da ansøger ønsker den størst mulige fleksibilitet på ejendommen, søges der til fortsat flexgruppen "Alle kvæg" i de fleste staldafsnit.

Ansøgte produktionsarealer fremgår af Tabel 4.

Tabel 4: Stalde, dyre- og gulvtype og produktionsarealer på Grøngårdvej 24 i ansøgt drift. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

2. Overblik over stalde og produktioner

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
A. Kostald	2136	Naturlig ventilation	3 m	(#488223) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	225
				(#488222) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	570
				(#488221) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med fast gulv	0	740
B. Velfærdsstald	1015	Naturlig ventilation	3 m	(#488231) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med fast gulv	0	750
				(#488230) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	35
C. Ny stald	1023	Naturlig ventilation	3 m	(#488234) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajeafløb	0	900
D. Plads til kalvehytter	98	Naturlig ventilation	3 m	(#488235) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	98
N. Tilbygning	226	Naturlig ventilation	3 m	(#488244) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	35
				(#488243) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajeafløb	0	170
O. Mødding/Kalveplads	288	Naturlig ventilation	3 m	(#502783) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	200
Sum						3723

3.1.3 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg fremgår af Tabel 5. Da der i dette tillæg søges om at anvende den eksisterende møddingsplads til produktionsareal regnes der emission både fra møddingen som mødding og som produktionsareal. Principielt kunne man vælge at tage K. Mødding ud af ansøgningen, men da der er plads ift. emission fra ejendommen er det valgt at medregne emissionen fra pladsen to gange selvom møddingen ikke på samme tid kan bruges fuldt til mødding og fuldt til dyr.

Tabel 5: Opbevaringsanlæg samt gødningsandele i 8-årsdrift, nudrift og i ansøgt drift. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

3. Overblik over husdyrgødning

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
K. Mødding	Fast				289
J. Gyllebeholder (1488 m ³)	Flydende				509
I. Gyllebeholder (670 m ³)	Flydende				210
L. Ny Gyllebeholder (3000 m ³)	Flydende				776
Nudrift					
K. Mødding	Fast				289
J. Gyllebeholder (1488 m ³)	Flydende				509
I. Gyllebeholder (670 m ³)	Flydende				210
8 års drift					
K. Mødding	Fast				289
J. Gyllebeholder (1488 m ³)	Flydende				509
I. Gyllebeholder (670 m ³)	Flydende				210

- A. Kostald:** Staldsystemet i kostalden er hhv. dybstrøelse (kælvningsbokse), sengebåse med spalter og skraber (bagskyld) og sengebåse med fast gulv.
  - B. Velfærdsstald:** Efter ombygning er der hovedsagligt senge med fast gulv i dette staldafsnit. Derudover robotter, separationssege og en sygeboks.
  - C. Ny stald:** Staldsystemet er med senge og fast drænet gulv.
  - D. Plads til kalvehytter:** De mindste kvier går i dybstrøelse indtil de er 6 mdr. hvilket er lovpligtig.
  - N. Tilbygning:** Staldsystemet er med senge og fast drænet gulv.
  - O. Mødding/kalveplads:** De mindste kvier går i dybstrøelse indtil de er 6 mdr. hvilket er lovpligtig.
- For at få så meget fleksibilitet ind på ejendommen er der dog valgt et staldsystem der passer til alle kvæg på dybstrøelse.

Opbevaring af gylle sker i beholdere på ejendommen og dybstrøelse opbevares på ejendommens mødding samt i markstak.

Opbevaringsanlæg gylle				
Adresse	Anlæg	Størrelse	Byggeår	10-års beholderkontrol
Grøngårdvej 24	Gyllebeholder	670 m ³	1994	2014
Grøngårdvej 24	Gyllebeholder	1488 m ³	1999	2009
Grøngårdvej 24	Ny Gyllebeholder	3000 m ³		
Grøngårdvej 24	Kanaler	500 m ³		
Grænsevejen 131	Gyllebeholder	1359 m ³		
I alt		Min. 7017 m ³		
Opbevaringsanlæg dybstrøelse				
Grøngårdvej 24	Mødding	Ca. 240 m ²		
Grøngårdvej 24	Markstak	ubegrænset		

De store staldafsnit med dybstrøelse tømmes som udgangspunkt 1 gang årligt og køres direkte ud og pløjes ned hvis dette kan lade sig gøre. Hvis dette ikke kan lade sig gøre bruges møddingen eller dybstrøelsen lægges i markstak. Dybstrøelsen ved ungdyr tømmes ca. hver 2. måned og lægges på møddingen hvis dette ikke kan køres direkte ud. Dybstrøelsen fra kælvningsboks og små kalve tømmes efter behov ca. hver 2 måned. Der pumpes gylle ca. 1 gang i måneden a ca. 30 min. efter behov.

Der er naturlig ventilation i staldene.

Hvis der tages udgangspunkt i et dyrehold på ca. 300 køer + 300 opdræt, lille race, bliver der en normproduktion på ca. 7790 t jf. bilag 5.5. Til normproduktionen skal lægges ca. 290 m³ vand fra møddingspladsen og 98 fra kalvepladsen. Det giver en samlet mængde på ca. 8178 t til opbevaring. Der er således opbevaring til ca. 10,3 måneder og kravet om 9 måneders opbevaringskapacitet er således.

Fast møg og komposteret dybstrøelse opbevares midlertidigt på den møddingspladsen eller det lægges i markstak, hvis det ikke er muligt at bringe det direkte ud og nedpløje det. Da der er uendelig kapacitet i markstak er kravet om 9 måneders opbevaringskapacitet således opfyldt her. Fremadrettet overvejer ansøger, at levere alt sit gylle og dybstrøelse til biogas og dybstrøelsen vil derfor komme retur som biogasgylle.

Gyllen bringes ud af maskinstation. Gylle fra gyllebeholderne til gyllevognen foregår med læssekran. Pumper og maskiner vil altid være under opsyn, når de er i brug. Pumpeudstyr er forsynet med en anordning, der aktiveres efter et bestemt tidspunkt/kvantum for fortsat pumpeaktivitet, så spild undgås. Udbringning af gyllen foretages af maskinstation og der anvendes en 25 m³ gyllevogn med læssekran.

3.1.4 Drift af anlægget

Der forventes ikke de store ændringer i den daglige ledelse og management som fortsat varetages af Koos Kluin.

Koos har i dag to medhjælper hvilket også vurderes værende tilstrækkeligt ved udvidelsen.

Via ændringen af indretningen i staldanlæggene vil management og arbejdsforhold blive forbedret.

Koos Kluin bruger maskinstation til alt markarbejdet og disse har derfor ansvaret for alt hvad der foregår i marken.

Der praktiseres generelt godt landmandsskab på bedriften, hvor dyrene tilses løbende og omgivelserne løbende renholdes.

Driften af anlægget er beskrevet i de følgende afsnit i denne rapport, men derudover kan der nævnes at der er følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- Bedriftens ansatte uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- Bedriften gennemgås dagligt og der holdes opsyn med dyrene, inventar, anlæg og materiel.
- Maskinparken holdes med service, og reparationer evt. udskiftninger efter behov.
- Gyllepumpning overvåges.
- Gylletank kontrolleres for flydelag og der føres logbog.

- Gylletanke kontrolleres i 5 eller 10 års-kontrollen af autoriseret kontrollør.
- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskaber på bedriften, hvor forbrug af husdyrgødning kan dokumenteres.
- Der føres journal over placering af evt. markstakke. Det tilstræbes dog at dybstrøelsen køres direkte ud, og nedpløjes umiddelbart lige herefter.
- Egenkontrol efter aftagers instruks for egenkontrol.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af energi, indkøbt foder mm.
- Autoriseret el-installatør laver 5. årligt gennemsyn af ejendommens el-installationer.
- Der er sundhedsrådgivning månedligt.
- Der er ydelseskontrol en gang månedligt.
- Ensilageprøver udtages efter behov af kvægbrugskonsulent
- Foderplan laves efter behov af kvægbrugskonsulent
- Affald håndteres i henhold til gældende regler og bortskaffes så vidt muligt til kommunens genbrugsstation.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Der praktiseres generelt godt landmandskab til dels for naboer og omkringboende.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, E1c, F1b)

Den eneste fysiske bygningsændring der sker, er en tilbygning på velfærdsstalden mod vest, så denne bliver lige så bred som den ny stald. Alle andre ændringer sker indenfor eksisterende staldanlæg. Den ny tilbygning overholder alle afstandskrav.

3.2.1 Produktionsmæssig sammenhæng med andre landbrug (A5, B3, E1c)

Der er ingen produktionsmæssig sammenhæng med andre landbrug.

3.3 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, C1c, F1a)

Ingen ændringer ift. tidligere godkendelse

3.3.1 Generelle afstandskrav (B4)

Ingen ændringer ift. tidligere miljøgodkendelse.

De nuværende og ansøgte anlæg ligger uden for:

- Bevaringslandskaber
- Geologiske bevaringsværdige arealer
- Værdifulde kulturmiljøer
- Kirkelandskaber
- Fortidsmindeområder
- Bevaringsværdige kulturlandskaber
- Bevaringsværdige bebyggelser og mindre byer
- Lavbundsarealer
- Fortidsmindebeskyttelseslinje
- Fredet område
- Fuglebeskyttelsesområde
- Ramsarområde
- Habitatområde
- Beskyttede naturtyper

- Beskyttede jord- og stendiger
- Kirkebyggelinje
- Skovbyggelinje
- Åbeskyttelseslinje
- Søbeskyttelseslinje
- Fredskov

De nuværende og ansøgte anlæg ligger inden for:

- Uforstyrrede landskaber

Af kommuneplanens retningslinjer for uforstyrrede landskaber fremgår, at erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri som udgangspunkt skal placeres i tilknytning til eksisterende byggeri og skal placeres og udformes, så der tages hensyn til både landskab og naboer. Ejendommen er således ikke beliggende indenfor bygge- og beskyttelseslinjer og produktionsanlægget overholder § 6 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, vedrørende forbudszoner.

Det vurderes derfor fortsat, at det ansøgte, ikke vil have indflydelse på de ovenstående linjer og udpegninger.

3.3.2 Bygningsmæssige ændringer i forhold til landskab (B2, E1a, F1a, F2)

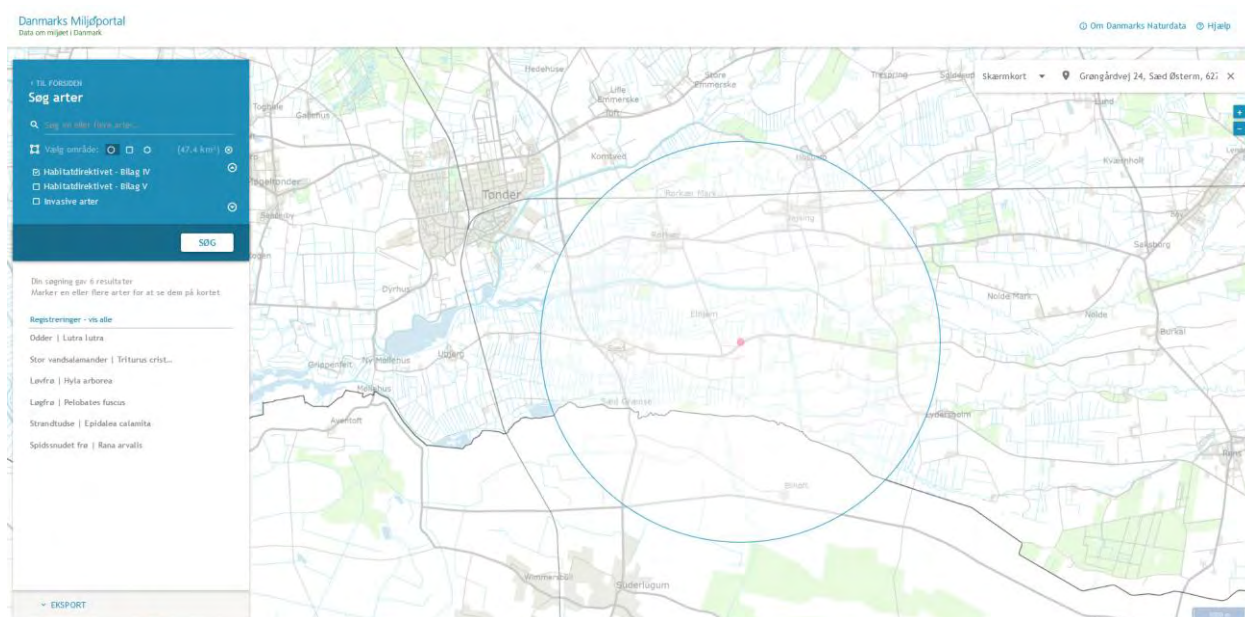
Ingen ændringer ift. tidligere miljøgodkendelse

3.3.3 Kommunen vurderer, Bilag IV arter (B5, D1c)

Bilag IV arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Tønder Kommune har i andre miljøgodkendelser for landbrug i nærheden lavet en vurdering af forekomsten af bilag IV arter i området. Herud af fremgår det, at Kommunen har registreret flere paddearter, omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistes i nærheden, så det vurderes at nogle arter med meget stor sandsynlighed forekommer i området.

Der er indhentet data af bilag IV arter fra Miljøportalen (jf. figur 3).

Figur 3: Registrering af Bilag IV-arter i området fra Danmarks miljøportal. Kort: <http://naturdata.miljoportal.dk>

Jf. ovenstående figur 3, så er der fundet, Odder, Stor vandsalamander, Løvfør, Løgfør, Strandtudse og Spidssnudet frø. Dette betyder dog ikke, at der ikke kan være andre bilag IV arter i nærheden af ejendommen, da det må formodes, at området kan være potentielt levested for flere bilag IV arter.

Det vurderes fortsat, at produktionen på ejendommen ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte arter, da der ikke ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes som udgangspunkt ikke gamle bygninger og der fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter eller andre fredede eller rødlistede arter.

Det vurderes derfor, at det ansøgte projekt ikke vil forringe eller beskadige yngle- og rasteområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV eller andre beskyttede arter.

3.4 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, E1c)

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og inden for de sidste 8 år samt oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter. I dette tillæg søges der om at anvende den eksisterende møddingsplads til produktionsareal og for denne plads regnes der både emission som mødding og som produktionsareal. Principielt kunne man vælge at tage K. Mødding ud af ansøgningen, men da der er plads ift. emission fra ejendommen er det valgt at medregne emissionen fra pladsen to gange selvom møddingen ikke på sammen tid kan bruges fuldt til mødding og fuldt til dyr.

Tabel 6: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og total fra husdyrbruget. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Ansøgning (232519) | Stalde og produktioner ?

Tegn og navngiv staldafsnit på kortet. Klik herefter på Listevisning for at oprette produktionsarealer med staldsystem og dyretype samt evt. miljøteknologi. Resultater af ammoniakberegninger kan ses under fanen "Resultater".

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	4572,8	684,3	5257,1
Nudrift	4043,5	373,9	4417,4
8 års-drift	2219,4	373,9	2593,3

I nedenstående tabel 7 ses det, at der er en emission på 86,4 kg NH₃-N/år fra K. Mødding, som man i teorien kunne trække fra den samlede emission fra ejendommen. Da emissionen fra samme areal indsat som produktionsareal giver 168 kg NH₃-N/år jf. tabel 8.

Tabel 7: Ammoniakemission fra Lagre med fast husdyrgødning. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Lagernavn	Grundareal for lagre (m ²)	Gødningstype for andel	Areal af andel af gødningstype (m ²)	Areal af andel udgør af samlet grundareal (%)	Ammoniakemission fra andel (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift					
K. Mødding	289	Kvæg, heste, får og geder	240	83,0	86,4
Nudrift					
K. Mødding	289	Kvæg, heste, får og geder	240	83,0	86,4
8 års-drift					
K. Mødding	289	Kvæg, heste, får og geder	240	83,0	86,4

Tabel 8: Ammoniakemission fra O. Mødding/Kalveplads. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Navn på staldafsnit: O. Mødding/Kalveplads					
Produktion	Produktionsareal (m ²)	Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Reduktion, udegående dyr (kg NH ₃ -N/år)	Effekt, miljøteknologi (kg NH ₃ -N/år)	Faktisk ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift					
(#502783) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	200	168,0	0,0	0,0	168,0
Nudrift - Ingen data					
8 års-drift - Ingen data					

3.4.1 Naturpunkter (B5, E1b)

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttet af europæisk lovgivning (Natura2000 områder) eller efter dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV arter).

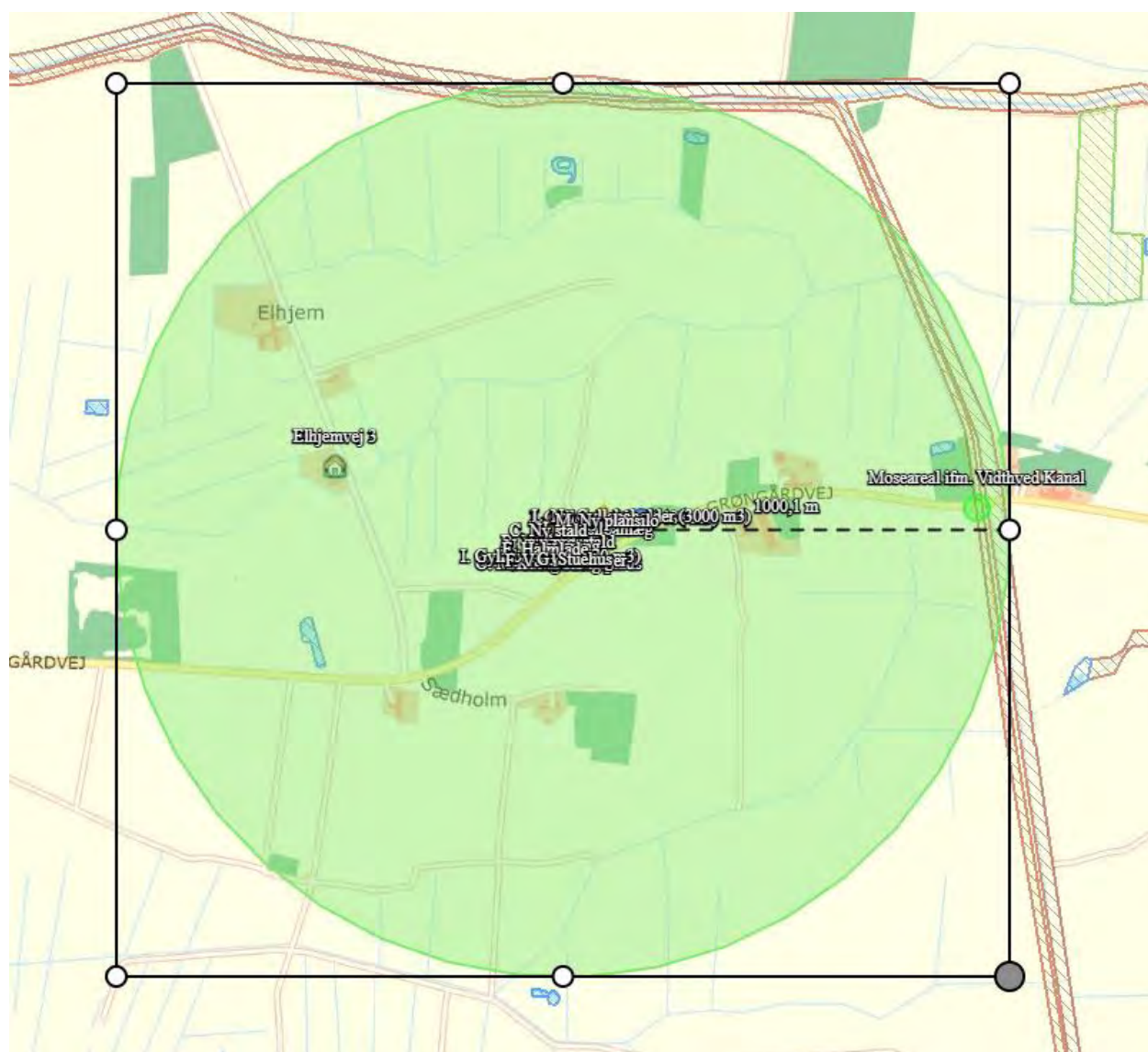
Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen klarificer naturen i kategori 1, 2 og 3 natur og fastsætter beskyttelsesniveauer som fremgår af dennes § 26-29

Ammoniak adskiller sig fra de fleste andre kvælstofforbindelser ved at tørdeponere hurtigt. Derfor vil ammoniakdepositionen være signifikant størst tæt på stald og gødningslager, som er kilden til forureningen. Beregninger fra Danmarks Miljøundersøgelser, Afdeling for Atmosfærisk Miljø viser, at hovedparten af ammoniakmængden vil nedfældes indenfor 1.000 meter fra kilden.

Der er kun et § 7- beskyttede arealer indenfor 1.000 meter af anlægget. Der er tale om et moseareal langs Vindved kanalen mod øst. Derudover er der 4 søer efter § 3.

Naturområderne i nærheden af husdyrbruget fremgår af figur 4 og beregningerne af ammoniak til disse fremgår af tabel 9. Husdyrbruget overholder kravene til ammoniakdeposition til naturområderne i nærheden. Dette beskrives nedenfor:

Figur 4: Kort fra ejendommens miljøtilladelse. Placering af nærliggende naturområder omfattet af husdyrbruglovens § 7. Den lyserøde markering angiver en radius på 1.000 meter omkring anlægget.

Tabel 9: Ammoniakdeposition (kg N/ha/år) ved naturområder i nærheden af husdyrbruget. Af tabellen fremgår både total deposition og merdeposition til nudriften og 8-års driften. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Ansøgning (232519) | Naturområder ?

For at der kan beregnes deposition af ammoniak, skal naturpunkter angives på kortet. På "Liste- og resultatvisning" vises det samlede resultat af ammoniakberegningerne, samt en oversigt over mer- og totaldeposition i alle naturpunkter der er angivet.

Kort Liste- og resultatvisning Kort i fuld skærm

Samlet resultat af ammoniakberegninger ? i

Samlet emission: **5299,1** (kg NH₃-N/år)   Meremission (8 års-drift): **2705,8** (kg NH₃-N/år)   Meremission (nudrift): **881,7** (kg NH₃-N/år)

Oversigt af naturpunkter ? i

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
Overdrev	Kategori 3	Sagsbehandler	0	Bn	0,1	0,0	0,2	▼
Brøggeløse	Kategori 2	Sagsbehandler	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Sø Ø	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,2	0,1	0,4	▼
Sø V	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,2	0,1	0,4	▼
Sø N	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,0	0,2	▼
Moseareal ifm. Vidthved Kanal	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,2	0,1	0,4	▼
Højmose - Eggebæk Plantage	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Overdrev ved Hovmosevej	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Hede ved Hovmosevej	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼

Ved kategori 1 natur, skal der foretages en vurdering i forhold til kumulationsmodellen jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 26. Til hjælp kan kortlaget "kumulation" i husdyrgodkendelse.dk's kort anvendes.

Kategori 1 natur

Mer- og totaldepositionen til nærmeste, **Kategori 1 natur**, som er hhv. en hede der ligger ca. 7300 m syd øst for ejendommen samt et overdrev der ligger ca. 7750 m øst for ejendommen, begge i tilknytning til Sønder å, er på 0,0 kg NH₃-N /ha/år og 0,0 kg NH₃-N /ha/år. Ifølge § 25 i bekendtgørelsen er beskyttelsesniveauet for kategori 1 natur (natur i Natura 2000), afhængig af hvor mange andre landbrug, der er i området. I det konkrete tilfælde er der ikke andre landbrug og beskyttelsesniveauet er derfor 0,7 kg/N/år i totaldeposition. Beskyttelsesniveauet er derfor overholdt.

Kategori 2 natur

Mer- og totaldepositionen til nærmeste, **kategori 2 natur**, som er en højmose placeret i Eggebæk Plantage ca. 18.000 m øst for ejendommen, er på 0,0 kg NH₃-N /ha/år. Ifølge § 26 i bekendtgørelsen er

beskyttelsesniveauet for kategori 2 natur (§ 7 natur udenfor Natura 2000), en max total deposition 1,0 kg N/ha/år. Dette krav er overholdt.

Kategori 3 natur

Nærmeste **kategori 3 natur** er en mose der er placeret udenfor habitatområdet i tilknytning til Vindtved Kanal. Mosen er placeret ca. 735 m øst for ejendommen. Mer- og totaldepositionen til dette punkt er hhv. på 0,2 kg NH₃-N/ha/år og 0,42 kg NH₃-N/ha/år. Beskyttelsesniveauet er ifølge § 28 i bekendtgørelsen som udgangspunkt en max merdeposition på 1,0 kg N/ha/år, og er dermed overholdt.

Andet beskyttet natur

Der også lavet en ekstra beregning til de 3 nærmeste § 3 søer beliggende hhv. vest, nord og øst for ejendommen. Til disse punkter er der en mer- og totaldeposition på mellem 0,1 kg N/ha/år og 0,2 kg N/ha/år og 0,2 kg N/ha/år og 0,4 kg N/ha/år. Dvs. langt under kravet på en max merdeposition på 1,0 kg N/ha/år.

Ud fra ovenstående beregninger vurderes det, at den ansøgte udvidelse ikke vil have væsentligt indvirkning på den omkringliggende natur, da alle beregninger viser, at de overholder de beskyttelsesgrænser der er sat i gældende lovgivning.

3.5 Lugtemission (B6, B4, E1b, E1c, F4)

Lugtemission forekommer fra produktionen i staldanlæggene og ved håndtering samt udbringning af husdyrgødning. Selve staldanlægget forventes ikke at give anledning til væsentlige lugtgener ud over, hvad der er normalt for denne type af animalsk produktion.

I Husdyrgodkendelse.dk er der beregnet hvilke afstande, der som minimum skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper. Af figur 5 fremgår den aktuelle afstand (ukorrigerede geneafstand) fra ejendommens lugtcentrum til nærmeste nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone samt geneafstanden til samme områder. Den ukorrigerede geneafstand er geneafstanden, hvor alle staldanlæg er medtaget ved beregningerne, uanset om de senere bliver screenet bort som følge af afstand eller korrigeret for vindretning.

Lugtens udbredelse i nærområdet afhænger bl.a. af størrelsen af produktionsarealet, typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen. Lugtgeneafstandene er beregnet ved fuld besætning i staldene.

Som det fremgår af figur 5 er lugtgenekriteriet overholdt til alle målepunkterne - nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone.

Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Elhjemvej 3 der ligger ca. 500 m nord vest for ejendommen. Nærmeste samlede bebyggelse er beliggende i Sæd ca. 2165 m vest (Stenvej 2) for

ejendommen og nærmeste byzone er placeret ved Jejsing ca. 2500 m nord øst for ejendommen.

Ansøgning (232519) | Nabopåvirkning ?

For at der kan beregnes om lugt fra anlægget, skal nabobebyggelse og byzone angives på kortet. På "Listevisning" vises en oversigt over de nabobebyggelse der er angivet, og på "Resultater" findes resultaterne af de lugtberegninger der er foretaget på ansøgningen.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Elhjemvej 3	D	FMK	107,4	107,4	535,4	Ja
Stenvej 2	D	NY	283	283	2192,1	Ja
Jejsing, Hostrup	D	NY	426,8	426,8	2658,8	Ja
Tønder	D	NY	426,8	426,8	4316,8	Ja

Konsekvenszone: 438 m

Figur 5: Samlet resultat af lugtberegningen fra Husdyrgodkendelse.dk.

Vurdering

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser inden for samlet bebyggelse, byzone samt enkelt bolig er overholdt, idet den korrigerede geneafstand er kortere end afstanden mellem staldanlæg og hhv. byzone, samlet bebyggelse og nærmeste nabo uden landbrugspligt jf. figur 7.

Ifølge kommunens oplysninger har der ikke tidligere været lugtklager over ejendommens drift.

Det vurderes derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne og at det er sikret, at risikoen for væsentlige lugtgener er begrænset og ikke ud over, hvad der kan forventes af en husdyrproduktion af den i projektet angivne størrelse.

3.5.1 Kumulation til naboer (B6, D1b)

Der er ikke fundet kumulation med øvrige husdyrbrug.

3.6 Øvrige emissioner og gener (B7, D1b, D1c, F2, F3, F4)

Ud over lugt og ammoniakemission kan der fra et husdyrbrug være gener fra støj, støv, vibrationer, fluer/skadedyr, lys, varme, stråling og transporter. Desuden kan energiforbruget til produktionen påvirke klimaet.

3.6.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c)

Ingen ændringer ift. tidligere miljøgodkendelse udover at der malkes i malkerobotter.

Det vurderes derfor fortsat, at produktionen ikke vil give anledning til væsentlige støvgener for omgivelserne.

3.6.2 Støv (B7, E1b, F1d, F5c)

Ingen ændringer ift. tidligere miljøgodkendelse udover at der malkes i malkerobotter.

Det vurderes derfor fortsat, at produktionen ikke vil give anledning til væsentlige støvgener for omgivelserne.

3.6.3 Lys (B7, E1b, F1d, F4c)

Ingen ændringer ift. tidligere miljøgodkendelse udover at der malkes i malkerobotter.

Det vurderes derfor fortsat, at produktionen ikke vil give anledning til væsentlige lysgener for omgivelserne.

3.6.4 Emission af vibrationer fra ejendommen (F5c):

Det forventes fortsat ikke at være et problem med fx vibrationer og lavfrekvente lyde fra ejendommen. Der foretages ikke øvrige støj og vibrationsdæmpende foranstaltninger, ud over de tiltag der er gjort i forbindelse med etableringen af stalden. Som udgangspunkt står støjende og vibrerende indendørs og/i isolerede rum.

3.6.5 Varmeemission (F5c)

Det forventes fortsat heller ikke at være et problem med varmeemission fra ejendommen og alle tiltag ift. at begrænse varmeudslip er taget.

3.6.6 Strålingsemission (F5c)

Det vurderes ikke at være maskiner eller lignende der udsender stråling på ejendommen. Det forventes derfor fortsat ikke at være et problem med stråling fra ejendommen.

3.6.7 Skadedyr (B7)

Ingen ændringer ift. tidligere miljøgodkendelse.

Det vurderes derfor fortsat, at produktionen ikke vil give anledning til væsentlige gener for omgivelserne.

3.6.8 Transporter (B7)

Det vil hovedsagligt være transportere med gylle og foder der vil stige i forbindelse med udvidelsen.

Der er tre driftsmæssige tilkørsler fra Grøngårdvej to til driftsbygningerne og én tilkørsel til plansiloanlæg og gylletanke (ny fra januar 2018). Desuden er der en tilkørselsvej der primært bruges til privaten.

Nedenstående tabel 10 viser det skønnede antal transportere før og efter.

Tabel 10: Transporter

Transporter	Før udvidelse/ændring (malkekøer)			Efter udvidelse (slagtekalve)		
	Antal/år	Kapacitet pr. transport	Transportmiddel	Antal/år	Kapacitet pr. transport	Transportmiddel
Foder	26	26 t	lastbil	26	26 t	lastbil
Halm	10	Ca. 6-10 bigballer	Traktor	10	Ca. 6-12 bigballer	Traktor
Eget foder inkl. ensilage og halm	240	12 t - 15 t	Traktor	260	12 t - 15 t	Traktor
Dieselolie/Fyringsolie	12		Tankbil	12		Tankbil
Levende dyr	12		Lastbil	12		Lastbil
Gylle med spredevogn	250	(25) tons	Traktor + gyllevogn	323	(25) tons	Traktor + gyllevogn
Dybstrøelse	Ca. 30 læs	Ca. 10 t	Traktor + vogn	Ca. 70 læs	Ca. 10 t	Traktor + vogn
Afhentning af mælk	183		Tankbil	183		Tankbil
Afhentning af døde dyr	12		Daka	12		Daka
Handelsgødning	2		Traktor eller lastbil	2		Traktor eller lastbil
Affald	32		Sejer	32		Sejer
Transporter i alt	809			942		

Herudover forekommer transport med mindre biler og personbiler, herunder f.eks. dyr-Læge.

Ved udvidelsen stiger antallet af transporter fra ca. 809 til ca. 942 dvs. en stigning på ca. 14 %.

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet efter færdselslovens regler.

Ud fra ovenstående vurderes det, at trafikken til og fra ejendommen ikke vil have væsentligt betydning for de omkringboende ift. hvordan det er i dag.

For at mindste gener fra transport vil transporterne hvis muligt primært foregå på hverdage og indenfor normal arbejdstid. Sæsonarbejde kan dog forekomme uden for disse tidspunkter, men vil søges begrænset.

3.7 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, E1c, F1c, F1d, F5f)

Ingen ændringer ift. tidligere miljøgodkendelse.

Det vurderes derfor fortsat, at produktionen ikke vil give anledning til væsentlige støvgener for omgivelserne.

3.7.1 Døde dyr (B8, F1c)

Ingen ændringer ift. tidligere miljøgodkendelse.

Døde dyr opbevares fortsat, efter gældende regler, i forbindelse med den ny indkørsel til plansiloanlægget jf. kort.

Afhentning sker efter behov og med dags varsel.

Døde dyr afhentes af DAKA.

Det vurderes derfor fortsat, at produktionen ikke vil give anledning til væsentlige gener for omgivelserne.

3.7.2 Affald (B8, F1c)

Ingen ændringer ift. tidligere miljøgodkendelse.

Det vurderes at ansøger fortsat lever op til kommunens krav ift. affald.

3.7.3 Olie- og kemikalier (B7, B8, F1c)

Ingen ændringer ift. tidligere miljøgodkendelse.

Det vurderes at ansøger fortsat lever op til krav ift. opbevaring og afskaffelse af olie og kemikalier affald.

3.7.4 Råvare (B7, F1c)

Ingen ændringer ift. tidligere miljøgodkendelse.

Det vurderes at ansøger fortsat lever op til ovenstående krav ift. affald.

De væsentligste råvarer i forbindelse med produktionen er foder og vand. Ansøger bestræber sig på, at anvende så få foderenheder og så lavet et råprotein- og fosforindhold som muligt.

Dyrene fodres hovedsagligt med græs- og majsensilage som primært opbevares i plansiloer, men der kan også være behov for markstakke. Dertil kommer mineraler og færdigblandet kraftfoder opbevares og afleveres direkte i siloerne. Dyrene har tilgang til vand i stalden døgnet rundt.

Det er ansøgers vurdering, at råvare og hjælpestoffer opbevares efter forskrifterne og dermed på en forsvarlig måde, så der ikke vil være mulighed for at forurene det omkringliggende miljø.

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov, samt at reducere indholdet af råprotein i foderet. Selvom BREF-dokumentet kun er gældende for IE-brug gør ansøger en indsats for at efterleve dette i det omfang det er muligt. Der udarbejdes fx en foderplan i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor fodring til kalve og goldkøer. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.

Ved efterlevelse af dette vurderes det, at ejendommen lever op til BAT for foder.

Vandforbruget er beskrevet i afsnit 3.8.6

3.7.5 Energiforbrug (B8, F1c)

Elforbruget dækker primært belysning, gylleomrører, malkeroboter samt øvrige elektriske maskiner. Ansøger oplyser, at der på ejendommen er et årligt energiforbrug på ca. 130.000 kWh/år og dertil kommer forbruget til markvanding, som afhænger af behovet for vanding og kan svinge meget fra år til år. Energiforbruget forventes at stige en lille smule, da der skal malkes flere køer. Derudover forventer ansøger at bruges omkring 15.000-30.000 l diesel.

Stuehuset opvarmes med oliefyr og der bruges ca. 2400 l årligt. Dette forventes ikke ændret.

Derudover vil der evt. være elforbrug til én vandboring. Dette varierer dog fra år til år.

Der kan forekomme dage hvor der er behov for lys, f.eks. ved akut behov for dyrlæge hjælp eller andre akutte situationer.

Følgende energibesparende tiltag er indført:

- Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.
- Der er etableret dagslysstyring på belysning i staldene.
- Udendørs belysning er dagslysstyret eller med bevægelsessensorer.
- Der er etableret varmegenvinding i forbindelse med mælkenedkølingen. Varmen anvendes til at opvarme køernes drikkevand og til opvarmning af brugsvand i driftsbygninger.
- Vakuumpumpen til malkeanlægget er frekvensstyret og derved energibesparende.
- Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.
- Velfærdsstalden er med LED-belysning og dette vil den nye stald ligeledes blive.

Ifølge normtal fra Håndbog til driftsplanlægning 2015 fra Seges er det forventelige elforbrug ca. 760 kWh pr. årsko, dog med mulighed for store variationer.

Med en forventelig fremtidig produktion på ca. 300 køer og 300 kvier (lille race) giver det et elforbrug på ca. 228.000 kWh. Det faktiske elforbrug ligger derfor meget under normen som må formodes at være på baggrund af en besætning med tung race.

Produktionsanlægget bygger på principper, der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter, og der vil løbende blive indhentet opdateret viden, med henblik på forbedringer der lever op til nutidens miljøkrav. Herunder vil der ved løbende udskiftninger blive undersøgt, om der er anlæg på markedet der

er mere energibesparende, med henblik på energiforbedringer af anlægget. Dette vil også medføre, at der med den løbende vedligeholdelse af anlægget, herunder udskiftning af lysstofrør i øvrige stalde, kan forventes at disse udskiftes til lavenergi lysstofrør.

Ud fra ovenstående vurderes det, at elforbruget på ejendommen vil være normalt for denne type af husdyrproduktion i eksisterende staldanlæg.

3.7.6 Vandforbrug (B8, F1c)

Ejendommen Ejendommen forsynes med vand fra Tønder Forsyning. Forbrug af vand til drikkevand og vaskevand forventes at blive ca. 11.000 m³ årligt.

Samlet vandforbrug i m³ til et årsdyr (365 foderdage) af malkekøer, hundyropdræt, slagtekalve og ungtyre

	Malkekøer		Opdræt		Slagtekalve		Ungtyre	
	Stor race	Jersey	Stor race	Jersey	Stor race	Jersey	Stor race	Jersey
Drikkevand incl. vandspild	28	26	5,3	4	8,7	8,0	9,8	9,1
Staldrengøring	3	3	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3
Rengøring af malkeanlæg	2	2	-	-	-	-	-	-
Forbrug i alt	33	31	5,7	4,3	9,1	8,3	10,2	9,4

Kilde: Håndbog i kvæghold 2011

Den mængde vand der årligt bliver brugt i produktionsanlægget:

300 køer (lille race) = 9.300 m³

300 kvier (lille race) = 1.290 m³

I alt ca. 10.590 m³

Derudover bruges der ca. 10 m³ til vask af maskiner og dette forventes ikke ændret ved denne udvidelse. Dvs. at der forventes et forbrug på omkring de 10.600 m³ hvilket passer meget godt med det forventede forbrug.

Det er ikke udarbejdet planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet med efterfølgende igangsætning af reparation.

Følgende vandbesparende tiltag er indført:

- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Vandforbruget registreres.
- Der bruges vand til forkøling af mælken. Vandet opsamles og genbruges til vaskevand.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
- Der er opsat flydere i drikkekar, hvilket er med til at sikre et stabilt vandtryk
- Vand fra vask af tank, malkeanlæg og tankrum genbruges til iblødsætning af malkestald før vask.

- Staldene kontrolleres dagligt og der udføres småreparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.

Ud fra ovenstående forventes vandforbruget fortsat ikke at have nogen skadelig virkning på overfladevandet i nærheden af ejendommen. De generelle regler sørger desuden for at minimere risikoen for forurening af vandressourcerne i nærheden. I afsnit 3.9 Forurenings- og gene begrænsende tiltag er særlige forhold for ejendommen beskrevet.

3.7.7 Spildevand og restvand (B7, F1d)

Ingen ændringer ift. tidligere miljøgodkendelse.

Der ændres ikke ved afløbsforholdene for eksisterende bygninger i forbindelse med dette tillæg. Den ny tilbygning tilkøbes det eksisterende system jf. afløbsplanen.

Det er ansøgers vurdering, at alle forhold omkring spildevand håndteres forsvarligt og lever op til kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav.

3.8 Forurenings- og gene begrænsende tiltag (B7, E1c)

Ingen ændringer ift. tidligere miljøgodkendelse.

Det vurderes, at der er taget tilstrækkelige forholdsregler i forhold til risikoen for uheld.

3.9 BAT-ammoniakemission (B9, C2, E1c)

Den samlede BAT-beregning for husdyrbruget er beregnet i Husdyrgodkendelse.dk og fremgår af tabel 11.

Den faktiske emission fra ejendommen med de valgte staldanlæg og den ekstra emission fra møddingspladsen som er indsat både som mødding og produktionsareal er 5257 kg NH₃-N/år hvilket er lig BAT-kravet.

Tabel 11: Samlet BAT beregning for ammoniakemission. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Ansøgning (232519) | BAT ?

Herunder er der foretaget en beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdien) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Beregningerne er foretaget efter de retningslinjer og beregningsmetoder der fremgår af Miljøstyrelsens standardvilkår for BAT fra 2011, og afhænger af om en produktion er placeret i ny eller eksisterende stald. For eksisterende stalde vil gælde en fast værdi per dyr på en given guldtype. For nye stalde vil værdien afhænge af produktionens størrelse, således at BAT-kravet skærpes i takt med en voksende produktion.

Samlet BAT beregning ?

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N / år)	4615	644	5259
Faktisk emission (kg NH ₃ -N / år)	4615	644	5259
Forskel (kg NH ₃ -N / år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

3.10 Grænseoverskridende virkninger (B10, E1c)

Husdyrbruget ligger ca. 1450 m fra den danske-tyske grænse. Selvom ejendommen ligger forholdsvis tæt på en anden stat vurderes det, at husdyrbrugets indvirkning på miljøet i en anden stat vil være forholdsvis begrænset. Lugtzone er beregnet til 434 m og der er lavet beregninger til natur indenfor 1000 m og disse beregninger overholder alle krav.

3.11 Påvirkning af jordarealer og jordbund (E1c)

Da stalde, gyllerør, forbeholder og gyllebeholdere er udført i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ikke ved normal drift kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer, jordbund eller vandforekomster.

Dyrkning af arealer herunder jordbehandling mm. varetages igennem de generelle regler. Der henvises til beskrivelsen af vandbesparende tiltag under afsnit 3.8.6.

Affald og reststoffer opbevares, så der ikke er risiko for forurening af jord og grundvand.

Tømning af gyllebeholder og spalter foregår med sugeskran. Opbevaring af rengøringsmidler og lignede sker forsvarligt enten på fast gulv uden afløb eller i rum med afløb til gyllesystemet. Håndtering af olie sker på fast bund med mulighed for opsamling af spild.

Samlet vurderes det, at produktionen sker på forsvarlig vis, hvor risikoen for forurening af jord og grundvand er minimal.

3.12 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (E1c)

Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi. Det vurderes, at der ikke er nogen særlige forhold på husdyrbruget på Grøngårdvej 24 eller beliggenheden i forhold til naboer der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

3.13 Alternative løsninger (E1d)

Ansøger har ikke overvejet alternativer i forhold til det, der er beskrevet i ansøgningen, tilbygningen findes naturlig, så velfærdsstalden ved tilbygningen kommer til at flytte med den nye stald.

3.14 Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af et samspil mellem to, flere eller alle faktorerne:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet

De enkelte faktorer er beskrevet i de foregående afsnit.

Det vurderes, at der ved samspil mellem de oplyste faktorer ikke kan opstå væsentlige direkte eller indirekte virkninger som er større end de virkninger, som er beskrevet under de enkelte punkter 1-4.

3.15 Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker mv. jf. § 4 stk. 6 nr. 6

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4

Det vurderes at risici for større ulykker eller katastrofer på et husdyrbrug med den nuværende og ansøgte placering vil være udslip af gylle fra gyllebeholdere, fx i forbindelse med overpumpning, brud på gyllebeholder eller lignende.

3.16 Oplysninger om konsulenten

Louise H. Riemann, cand. scient. landskabsforvaltning

Tlf.: 73642915 og e-mail: lhr@lhn.dk

Miljø- og naturrådgiver siden 2008 hos:

LHN, Industriparken 1, 6360 Tinglev

CVR-nr. 16342718

4 Konklusion

Ud fra de forhold der ligger til grund for beregningerne samt indretning og drift af ejendommen, vurderes det, at projektet kan gennemføres uden væsentlige virkninger på miljøer, herunder påvirkning af naboer, folkesundhed og de landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske værdier i området og samspillet mellem disse.

Det vurderes ligeledes, at der ikke er risiko for menneskers sundhed, da lugtgenekriterierne er overholdt og risikoen for vandforurening er sikret ved, at de generelle krav til indretning af stalde- og gødningsopbevaring er overholdt samtidig med at håndtering af husdyrgødning foregår under opsyn.

Ejendommen overholder alle afstandskrav i husdyrlovens § 6 og § 8

Der er lavet beregninger til kategori 1, 2 og 3 natur samt den nærmeste § 3 natur uden for kategori 1, 2 og 3. Ud fra beregningerne vurderes det, at den ansøgte udvidelse ikke vil have væsentligt indvirkning

på den omkringliggende natur, da alle beregninger viser, at de overholder de beskyttelsesgrænser der er sat i gældende lovgivning.

Derudover er der også taget stilling til bilag IV arter. På baggrund af kommunens tidligere vurdering i området, vurderes det fortsat, at produktionen på ejendommen ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte arter, da der ikke ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter eller andre fredede eller rødlistede arter.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen.

Ejendommen overholder også alle krav ift. implementering af de bedste teknikker i staldanlæg, håndtering af gylle, affald, skadedyrsbekæmpelse mm.

Lugtberegningen viser, at lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser inden for samlet bebyggelse, byzone samt enkelt bolig er overholdt, idet den korrigerede geneafstand er kortere end afstanden mellem staldanlæg og hhv. byzone, samlet bebyggelse og nærmeste nabo uden landbrugspligt.

Tønder Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for ejendommen fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag, samt opsætte vilkår for indgreb såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede genere for omgivelserne.

Når det gøres som foreslået, er det ansøgers vurdering, at projektet ikke vil indebære væsentlige virkninger på miljøet. Da det ansøgte projekt lever op til følgende:

- Overholder alle beskyttelsesniveauer for ammoniak og lugt.
- Anvendelse af de bedste teknikker
- Ikke påvirker Natura 2000 væsentligt
- Ikke vil have indflydelse på planter eller dyr omfattet af bilag IV, artsfredning eller rødlistet
- Ikke vil have væsentlig virkning på de landskabelige værdier.
- Ikke vil have væsentlig indflydelse på klima
- Ikke vil påvirke menneskers sundhed.

5 Bilag

5.1 Situationsplan

5.2 Afløbsplan

5.3 Skitser med produktionsarealer

5.4 Beredskabskort

5.5 Overslag opbevaringskapacitet

5.6 Fuldmagt

Vilkårskatalog – bilag 2

Vilkår fra miljøgodkendelsen meddelt i 2018.
Vilkår markeret med gult ophæves.

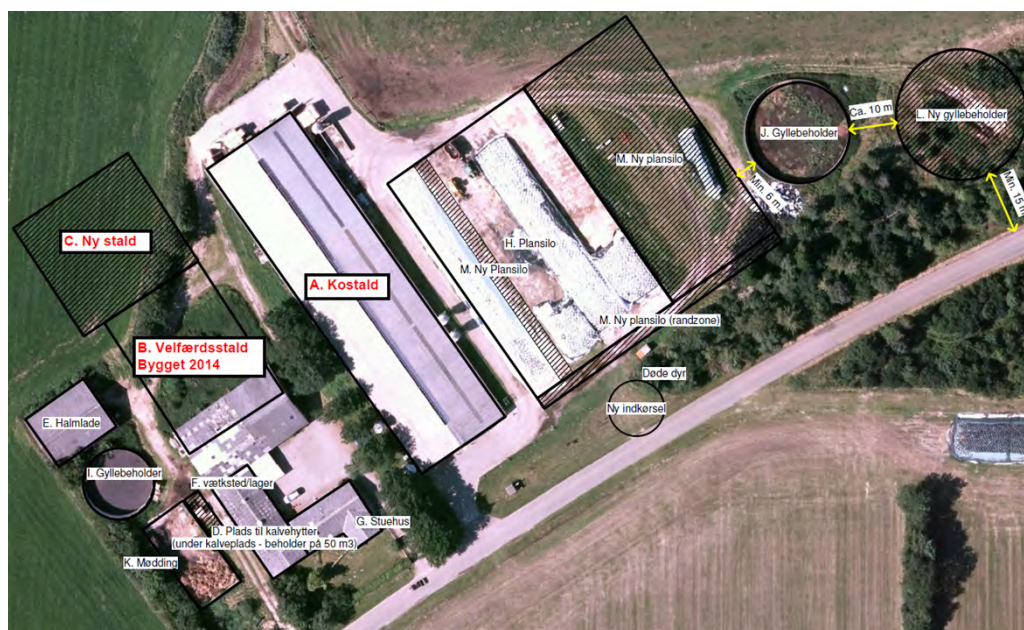
VILKÅR

Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

1. Fordeling af dyr og det tilladte produktionsareal må maksimalt være som anført i nedenstående tabel (placering fremgår af figuren):

Nr	Staldafsnit	Stald m ²	Staldsystem	Dyr	Produktionsareal m ²
A	Kostald	2136	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal)	Alle typer kvæg	570
			Dybstrøelse	Alle typer kvæg	75
			Sengestald med fast gulv	Alle typer kvæg	890
B	Velfærdsstald	2136	Dybstrøelse	Alle typer kvæg	400
			Sengestald med fast gulv	Alle typer kvæg	385
C	Ny stald	1023	Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	Alle typer kvæg	900
D	Plads til kalvehytter	48	Dybstrøelse	Kalve (0-6 mdr.)	48
Opbevaringslagre					Overfladeareal m ²
Gyllebeholder 670 m ³					210
Gyllebeholder 1488 m ³					509
Gyllebeholder 3000 m ³					776
Møddingsplads					240

Tabel: Oversigt over stalde og dyr

Figur: Situationsplan

2. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.

HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Stalde og anlæg

3. Alle nye bygninger og anlæg skal placeres som angivet på situationsplanen i bilag 1.
4. Den nye stald skal etableres med faste drænede gulve med skraber og ajlefløb i midten af gulvprofilet og må opføres med et produktionsareal på maksimalt 900 m². Gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Præfabrikeret drænet gulv skal have et fald på minimum 1 % mod gulvmidte. Lysningsarealet må maksimalt udgøre 5 % af gulvarealet.
5. Den nye plads til kalvehytter må opføres med et produktionsareal på maksimalt 48 m².
6. Den nye gyllebeholder må opføres med et overfladeareal på maksimalt 776 m².
7. Ensilagesiloen skal opføres efter landbrugets byggeblade 103.09-01, 103.09-03 og/eller 103.09-06 – se bilag 3.
8. Anlæg til udsprinkling af overfladevand skal dimensioneres og benyttes i henhold til landbrugets byggeblad nr. 103.09-05 "Udsprinkling af overfladevand fra ensilagesilo og ensilageplads" – se bilag 4.

Gødningsopbevaring og -håndtering

9. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.
10. Påfyldning af gyllevogne og evt. tømning af gylle i anden beholder, skal foregå under opsyn.
11. Hvis der forekommer spild af husdyrgødning skal det straks opsamles.

Landskabelige hensyn

12. Nye bygninger skal opføres i afdæmpede farver og ikke reflekterende materialer, der svarer til farverne på de eksisterende bygninger.

Ammoniak

13. I den nye stald (C) med faste drænede gulve skal der foretages skrabninger af gangarealet mindst hver anden time. Skraberne skal være forsynet med timer.

Lugt

14. Markstakke med dybstrøelse og ensilage skal placeres mindst 100 meter fra nabobeboelser.

Støj

15. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbrugets bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må ikke overstige følgende værdier, målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen:

	Kl.	Midlingstiden	dB(A)
Mandag-fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværdi	22-07	-	55

Tabel: Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser. I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Fluer og skadedyr

16. Der skal udføres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
17. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester.

Driftsforstyrrelser og uheld

18. Tagnedløbsbrønde og lignende, der ligger inden for 15 m fra gyllebeholdere eller ensilagepladser, skal sikres, så der i forbindelse med uheld ikke kan afledes gylle/ensilagesaft til drænsystemet.
19. Hvis der opbevares flydende gødning, flydende mineraler, flydende kemikalier eller lignende, skal det opbevares i beholdere, der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Det område, hvor beholderne står, skal udformes, så den flydende væske tilbageholdes, hvis der sker uheld med beholderne.

Olie og brændstof

20. Påfyldningspistol for olie/brændstof skal være forsynet med automatisk lukkemekanisme.
21. Brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Selve tankningen skal foregå på fast tæt bund.

Egenkontrol og management

22. Alle egenkontroller skal samles i en driftsjournal.
23. Der skal føres driftsjournal over følgende aktiviteter:
- Forbrug af el, vand og brændstof.
  - Drift af og service på skrabere. Enhver form for driftstop skal noteres i driftsjournalen men angivelse af varighed og årsag.
- Oplysningerne skal gemmes i minimum 5 år.

Affald

24. Spildolie og andet flydende farligt affald skal opbevares indendørs i beholdere der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Beholderne skal stå i en spildbakke, hævet på en rist. Spildbakken skal kunne indeholde volumen af den største beholder, der opbevares i spildbakken.
25. Fast farligt affald skal opbevares indendørs på fast og tæt bund.

Energiforbrug

26. Der skal foretages en årlig opgørelse af forbruget af el og brændstof på ejendommen.
27. I den nye stald skal anvendes LED-belysning.

Vandforbrug

28. Drikkevandssystemet skal vedligeholdes så vandspild minimeres.
29. Der skal foretages en årlig opgørelse af husdyrbrugets vandforbrug.